

NOU VERD SCCL

Àmbit geogràfic: Comarcal
Forma jurídica: Cooperativa
Seu social: Vilafranca del Penedès

- 94 persones treballadores
- 66 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social
- 43 persones sòcies

NOMBRE DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES:

- 66 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 58 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 12 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.entrem.coop

Breu història de l'organització

L'any 1992, a Vilafranca del Penedès, un grup de persones amb trastorn de salut mental va participar en un curs de jardineria impulsat per l'Ajuntament. Aquella experiència va ser l'origen de Nou Verd, fundada el 1994 com la primera cooperativa catalana impulsada íntegrament per aquest col·lectiu. Aviat van començar a treballar per diversos ajuntaments i clients privats, i el 1995 es van inscriure com a Centre Especial de Treball.

El 1997 neix Nou Set, una empresa d'inserció per a persones en risc d'exclusió que, amb els anys, va ampliar serveis cap a consergeria i neteja. El 2000 es crea Entrem-hi, associació compartida per ambdues cooperatives per desenvolupar projectes d'inserció sociolaboral amb una clara vocació comunitària.

L'any 2020, amb el pas del temps i la consolidació del model, Nou Verd i Nou Set decideixen transformar Entrem-hi en una cooperativa de segon grau, donant lloc a Entrem, Grup Cooperatiu d'Inserció Laboral, una eina col·lectiva per seguir treballant per una societat més inclusiva i justa.

La filosofia que segueix la cooperativa és la de promoure la màxima participació dels treballadors, intentant potenciar el màxim nivell d'autonomia en cada un d'ells. Això és possible, entre altres mesures, per la participació directa en l'Assemblea de la cooperativa de la qual formen part la majoria de les treballadores.

Missió

La missió de Nou Verd SCCL, és generar ocupació digna, estable i amb sentit per a persones en situació de vulnerabilitat social, especialment aquelles amb trastorn de salut mental o risc d'exclusió. A través de l'activitat econòmica, l'acompanyament personalitzat i el treball comunitari, promovem la seva inclusió sociolaboral i una millora real de la seva qualitat de vida.

Ens comprometem amb una economia transformadora, arrelada al territori i als valors de l'economia social i solidària. Treballem en xarxa amb agents públics, socials i empresarials, per afavorir processos d'inserció estables i sostenibles.

Apostem per un model d'empresa que prioritza les persones, la igualtat d'oportunitats, la gestió democràtica i el respecte pel medi ambient. Aportem valor al territori construint un teixit empresarial responsable, compromès i amb impacte social positiu, que posa les persones i el seu benestar al centre.

Descripció de l'activitat

Nou Verd és una cooperativa d'iniciativa social que impulsa la inclusió desenvolupant un ampli ventall de serveis.

- Jardineria i manteniment d'espais verds: disseny, neteja, manteniment de parcs i jardins, sistemes de reg, tractaments fitosanitaris, plantació de nous espais verds i gestió d'inventaris.
- Gestió de residus: recollida d'olis vegetals usats a escoles, empreses i restaurants, un projecte d'economia circular que redueix l'impacte mediambiental i genera ocupació inclusiva. També gestionem la recollida de cartró comercial a Vilafranca del Penedès.
- Servei d'acompanyament i inserció sociolaboral: com a Centre Especial de Treball, disposem d'una Unitat de Suport que acompanya les persones amb discapacitat, adaptant les tasques a les seves capacitats i garantint el seu desenvolupament professional.
- Servei Prelaboral: oferim formació i pràctiques per a persones amb trastorn de salut mental a l'Alt Penedès i el Garraf, facilitant el seu accés al mercat laboral.
- Supermercat SIS i Espai SIS: un model de supermercat ecosocial que prioritza productes de l'Economia Social i Solidària (ESS), i un espai comunitari per a tallers, exposicions i activitats socials.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

PROJECTE SIS

Breu descripció

El Projecte SIS (Supermercats Inclusius i Socials), creat l'any 2021, és una iniciativa pionera que ha nascut de la intercooperació entre diverses Cooperatives de treball i altres organitzacions de l'Economia Social (Tandem Social, Bildi Grafiks, grup Entrem i associació Alba) amb l'objectiu de desenvolupar un model de supermercat innovador i transformador, el projecte combina la creació de llocs de treball per a col·lectius vulnerables amb una proposta de valor que integra inclusió, dinamització comunitària i viabilitat econòmica mitjançant els principis cooperatius.

El projecte es concreta en dos espais interconnectats:

El supermercat SIS, gestionat sota un model de franquícia social amb Caprabo, una marca referent en la distribució alimentària, i que aporta el *know how* del sector dels supermercats i permet reduir el risc del projecte.

L'Espai SIS, un espai multifuncional amb cafeteria i servei de restauració, destinat a la realització de formacions, activitats culturals i tallers comunitaris

Des de la seva materialització el desembre del 2023, el projecte ha aconseguit consolidar-se com un negoci inclusiu que destaca per la seva capacitat de generar oportunitats laborals per a persones en situació de vulnerabilitat (risc d'exclusió social o trastorns de salut mental), fent valer les seves capacitats i competències. Aquesta singularitat el diferencia de qualsevol altre supermercat o equipament cultural del territori

El Projecte SIS es presenta com un referent català, demostrant que és possible combinar viabilitat econòmica amb un impacte positiu. Aquesta proposta aposta per un model dinàmic, innovador i centrat en les persones, preparat per transformar el sector amb una visió de futur.

Aportació de valor de la iniciativa

El projecte genera un impacte integral en quatre àmbits principals:

- Inserció sociolaboral: creació de llocs de treball per a 14 persones, de les quals 11 són treballadores en situació de vulnerabilitat. Es tracta d'una activitat intensiva en mà d'obra de perfils diversos (inserció multi col·lectiu), que a més genera un impacte molt potent tan qualitativament com quantitativament.
- Impacte social: prioritat en la venda de productes provinents de proveïdors de l'Economia Social (actualment es compta amb més de 60 proveïdors, principalment Cooperatives) i participació en campanyes solidàries com el Gran Recapte i donacions al Rebost Solidari de Vilafranca gestionat per l'Associació Ressò.
- Impacte comunitari: creació d'un espai obert per a la dinamització cultural i la inclusió social, amb activitats dirigides a tota la comunitat.
- Sensibilització: desenvolupament d'accions pedagògiques sobre consum responsable i sostenibilitat, alhora que es dona visibilitat al model coop.

Necessitat a la qual respon

El projecte de supermercat inclusiu i social de Nou Verd neix per donar resposta a dues realitats socials urgents: la baixa ocupabilitat de les persones amb trastorn de salut mental i les dificultats d'inserció de col·lectius en risc d'exclusió social. A l'Alt Penedès, segons Idescat (2022), hi ha 8.052 persones amb reconeixement legal de discapacitat, de les quals 1.402 tenen una discapacitat de tipus mental (17,4%). Aquestes dades, sovint infrarepresentades per l'autoestigma, evidencien una problemàtica greu d'ocupabilitat: només 3 de cada 10 persones amb problemes de salut mental tenen feina. A més, pateixen més atur (17,8% vs. 12,8%) i dificultats econòmiques (58,5% tenen problemes per arribar a final de mes).

També volem donar resposta a les necessitats laborals i formatives de persones en risc d'exclusió: majors de 45 anys, aturats de llarga durada, dones amb càrregues familiars, joves i persones migrades amb poques oportunitats laborals. Sabem que el treball aporta dignitat, xarxa social i autoestima.

Des del 2019, Nou Verd ha desenvolupat una metodologia centrada en itineraris individuals d'inserció, orientada a la inclusió en l'empresa ordinària. Amb el projecte de supermercat inclusiu i social, volem consolidar una plantilla estable i assolir l'equilibri econòmic, tot promovent la inclusió laboral i social de persones en situació de vulnerabilitat.

Principals objectius assolits

- 1. Consolidar un model de supermercat inclusiu i econòmicament viable
El projecte ha establert les bases d'un model de negoci autosostenible que combina impacte social i estabilitat econòmica, seguint els principis de l'economia social i solidària.
- 2. Impulsar la inserció laboral de persones en situació de vulnerabilitat
S'han promogut oportunitats laborals reals i estables per a persones en risc d'exclusió social i/o amb trastorns de salut mental.
- 3. Desenvolupar itineraris individualitzats d'inserció sociolaboral
S'han implementat plans d'acompanyament personalitzats per a cada persona contractada, a partir de diagnòstics inicials i definició d'objectius adaptats.
- 4. Fomentar la intercooperació i les aliances estratègiques dins l'Economia Social i Solidària
S'han establert aliances amb entitats de l'ESS per impulsar la compra de proximitat, s'han incorporat als lineals del supermercat productes provinents de l'economia social i solidària i de circuits curts, amb l'objectiu de promoure hàbits de consum saludables i transformadors.
- 5. Fomentar la cohesió comunitària i l'empoderament del barri del Poble Nou de Vilafranca del Penedès
A través de l'espai SIS, s'ha creat un centre de trobada per al veïnat que combina cultura, alimentació conscient i acció comunitària. Aquest espai ha servit com a eina de promoció dels valors de l'Economia Social i Solidària, contribuint a reforçar el sentiment de pertinença, la participació activa i la integració social al barri.

Principals resultats obtinguts

- 1. S'ha consolidat un model de supermercat inclusiu i sostenible: el projecte ha desenvolupat un model de supermercat amb una proposta de valor social clara i diferenciadora. La gestió del negoci ha mantingut l'equilibri econòmic i ha permès avançar cap a la seva viabilitat a llarg termini.
- 2. S'han contractat 17 persones, 13 de les quals provinents de col·lectius en situació de vulnerabilitat: aquestes contractacions han reforçat el compromís del projecte amb la inclusió laboral i han generat itineraris professionals amb continuïtat i impacte positiu.
- 3. S'han implementat itineraris d'inserció laboral personalitzats per a tot el personal de producció: les 13 persones contractades han seguit itineraris individualitzats d'inserció. Com a resultat, 2 persones s'han inserit a l'empresa ordinària i 1 ha estat derivada a una altra entitat de l'ESS per continuar el seu recorregut laboral
- 4. S'han establert 5 aliances estratègiques amb entitats de l'Economia Social i Solidària: aquestes aliances han permès incorporar productes de proximitat i de l'Economia Social i Solidària (ESS) als lineals del supermercat i participar en iniciatives de reaprofitament alimentari.
- 5. S'ha activat l'espai SIS com a motor de cohesió comunitària i empoderament veïnal: l'espai SIS s'ha consolidat com un punt de trobada per al barri del Poble Nou, on s'han celebrat activitats culturals, formatives i socials vinculades a l'alimentació conscient i als valors de l'ESS.

Abast de l'experiència

El Projecte SIS impulsa el tercer sector social mitjançant estratègies d'intercooperació que enforteixen tant les cooperatives participants com el conjunt del sector. Aquest procés fomenta la col·laboració entre equips diversos, generant sinergies i bones pràctiques, alhora que dona visibilitat a productes provinents de l'economia socials, reforçant l'ecosistema cooperatiu català i impulsant un canvi en els patrons de consum.

El projecte també es consolida com un referent comunitari a Vilafranca del Penedès amb l'espai SIS, -espai de cafeteria que compta amb la planificació continuada d'activitats que volen conscienciar sobre una alimentació saludable i donar a conèixer productes de proximitat, ecològics i de circuit curt.

D'aquesta manera, el projecte aposta per generar un model que pugui ser replicable per altres entitats que treballen en el mateix àmbit de la inserció de col·lectius vulnerables, al mateix temps que treballa per generar teixits comunitaris locals.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 17

Sòcies: 2

Ateses: 13

Principals factors clau d'èxit

- Incorporació d'una nova línia de negoci: S'ha aconseguit posar en marxa un supermercat basat en un model de franquícia, introduint un enfocament innovador que combina inclusió laboral, sostenibilitat i intercooperació. Aquesta nova línia de negoci ha ampliat les oportunitats d'impacte econòmic i social al territori.
- Impacte sociolaboral: amb la creació de nous llocs de treball per a col·lectius amb risc d'exclusió social i discapacitat, amb condicions laborals dignes i inclusives.
- -Obertura de nous mercats: S'ha ampliat l'abast del projecte, arribant a públics nous a través de la col·laboració amb Caprabo, una marca reconeguda que ens ha permès captar persones que habitualment no s'identifiquen amb els valors de l'economia social i solidària
- -Establiment d'un punt de venda de productes locals, de circuit curt i provinents de l'ESS
- -Creació de sinergies amb proveïdores locals, entitats del territori i altres actors de l'economia social, fomentant la col·laboració i establint una xarxa que enforteix el projecte i el teixit econòmic local.
- -Foment del consum responsable i sostenible ha facilitat l'accés a productes responsables per part de la comunitat, i ha reforçat el compromís amb valors com la sostenibilitat i la prevenció del malbaratament alimentari.
- -Posada en marxa d'un espai que combina serveis de restauració amb activitats per donar a conèixer productes alimentaris provinents de l'ESS amb l'organització de tasts oberts

Dificultats i reptes superats

Un dels principals reptes ha estat la sostenibilitat econòmica en un sector, el de la distribució alimentària, caracteritzat per marges molt ajustats i una alta competitivitat. Garantir l'equilibri comptable i captar clientela en aquest entorn tan exigent ha requerit una estratègia constant d'optimització de processos i una proposta de valor diferenciada.

A més, la col·laboració amb una gran empresa del sector privat, ha suposat un repte important, ja que els nostres valors, ancorats en l'Economia Social i Solidària, han hagut de conviure amb els principis d'una empresa mercantil tradicional. Aquest procés ha exigít diàleg i adaptació per mantenir els principis socials del projecte sense perdre competitivitat.

Un altre dels reptes ha estat comunicar de manera efectiva els valors de l'Economia Social i Solidària als consumidors, especialment quan molts dels productes provinents de petits productors de l'ESS que oferim tenen un cost superior respecte als ordinaris. Sensibilitzar el públic sobre l'impacte positiu d'aquests productes ha estat fonamental.

Pel que fa a l'operativa interna, s'han superat dificultats relacionades amb la formació i adaptació de les persones treballadores, especialment tenint en compte que l'equip està format per persones en risc d'exclusió social, amb discapacitat o trastorns de salut mental i que tots els treballadors aprenguessin múltiples tasques ha suposat un esforç addicional en formació i acompanyament

Elements innovadors que aporta la iniciativa

El projecte de supermercat inclusiu i social representa una iniciativa pionera en l'àmbit de la col·laboració publicoprivada, establint una aliança transformadora entre un grup de cooperatives d'iniciativa social i Caprabo, una empresa líder en el sector de la distribució alimentària. Aquesta fórmula innovadora demostra que és possible gestionar un supermercat sota criteris d'impacte social, ambiental, comunitari i econòmic, creant un nou paradigma en el model econòmic tradicional.

Un dels elements més innovadors del projecte és l'Espai SIS, un espai integrat de cafeteria i restauració que esdevé un punt de trobada comunitari. Aquest espai promou la cohesió social, la participació ciutadana i la integració comunitària.

L'element innovador clau radica en la capacitat de combinar l'expertesa de les cooperatives promotores (inserció sociolaboral, principis de l'Economia Social i Cooperativa, i gestió de noves línies d'activitat) amb el *know-how* del franquiciador en la gestió de supermercats. Aquesta sinergia no només redueix els riscos inherents al projecte, sinó que també amplia l'abast del tercer sector cap a nous públics que, tot i no identificar-se inicialment amb l'Economia Social, poden connectar amb els seus valors a través d'una experiència de compra reconeguda i propera.

A més, aquest model impulsa un consum responsable, prioritzant productes ecològics, de proximitat i de menor impacte ambiental, alhora que promou condicions laborals dignes, retribució equitativa i respecte pels drets dels treballadors. La presa de decisions es duu a terme de manera democràtica, i els beneficis es reinverteixen en la comunitat, afavorint l'expansió i la millora contínua del projecte.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

Un dels objectius del projecte ha sigut crear un model replicable que permetés compartir coneixements i pràctiques desenvolupades amb altres organitzacions i territoris.

Per garantir aquesta transferència, durant el primer any del projecte s'ha realitzat un dossier exhaustiu que explica el model, detallant els processos d'implementació, els reptes trobats i les solucions adoptades. Aquest dossier s'ha concebut com una guia pràctica per a entitats que vulguin replicar la iniciativa. El document aborda aspectes clau com la gestió d'aliances publicoprivades, la creació de sinergies amb empreses d'economia social i solidària (ESS) i el pla individual d'inserció (IPI) de col·lectius vulnerables en el mercat laboral.

A més, s'ha previst una ampliació de la transferència del coneixement a través de la creació d'un model de cas d'estudi durant el 2025. Aquest document recollirà tot el coneixement generat fins al moment, amb un enfocament sistemàtic que permeti identificar els factors d'èxit i les bones pràctiques. Es presentarà en diversos formats per tal de garantir-ne l'accessibilitat: una versió completa adreçada a entitats socials de Catalunya, una versió resumida per a estudiants universitaris i persones emprenedores, i una tercera adreçada a supermercats i empreses de restauració.

Durant l'execució del projecte, s'han dut a terme diverses sessions de difusió amb organitzacions interessades a conèixer el model. Aquestes sessions han servit per identificar elements concrets.